

Poština
povšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMI

Glasilo „Združenja slovenskih in hrvatskih domistov“.
Izhaja vsako soboto.

Vseučiliški knjižnici

Ljubljani.

Dolžni odda.

merno. — Pri
malih oglaših
beseda 25 p.

Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

Kako je po svetu?

To sredo so imeli na Angleškem volitve.

Pri teh volitvah je znatno oslabele stranka prejšnjega ministrskega predsednika Lloyd Georgea. Na krmi so se sedaj konservativci — precej so se okrepili pa tudi delavci, ki so dosegli lepo število mandatov.

Te angleške volitve so bile za svet jako važne. Saj gre za to, kako se bo obnašala Angleška v najlepšem vprašanju, kar ga imamo sedaj — to je, kakšno stališče bo zavzel angleški parlament proti Turčiji. Kajti na Turškem se stvari tako hitro in vse bolj in bolj zapletajo, da bo treba prav kmalu delati jasne račune.

Prejšnja angleška vlada je nastopala proti Turkom precej ostro in je proti njim poslala tudi Grke. Ko so pa Turki Grke premagali, je Anglija morala seveda svojo politiko izpremeniti. Lloyd George je šel, vlado je prevzel konservativec Bonar Law, razpisal volitve in pri volitvah zmagal. Iz tega kajpada nikakor ne sledi, da bi Bonar Law s Turki goveril samo prijateljske besede. Kakor smo na tem mestu že zadnjič pisali je Angležem glavno to, da jih Turki ne ovirajo v kupčiji. Če bodo imeli Angleži kakšne večje težave v svoji trgovini na Turškem, potem bo prav tako kakor je to storil Lloyd George tudi Bonar Law poslal pred Carigrad angleške bojne ladje in takrat se bo zazibal seveda tudi ostali svet, ne bomo zadnji niti mi, ki nas veljajo te turške homatije težkih 800 milijonov, katere je dovolil belgrajski parlament za izredne vojaške potrebe.

Za enkrat poskuša še Evropa po stari svoji navadi s krparijo. Te dni bi se morala sestati v Lausanni konferenca, ki naj razvozlja turško vrv.

Pri tej konferenci se bodo obravnale tele stvari:

1. Ali naj obdrže zavezništvo na Turškem finančno nadzorstvo, kakor so ga imeli dosedaj in če naj se od Turkov zahteva tista vojna odškodnina kakor jim je bila predpisana v mirovni pogodbi po končani svetovni vojni.

2. In to je mogoče najtežje vprašanje: Ali naj sodijo kristjane turške sodnije in evropski konzulati izgube vse sodne pravice — to se pravi, ali naj se odpravijo že zadnjič razlozene kapitulacije.

3. Ali naj bodo na Turškem tudi kristjani dolžni služiti v armadi.

V teh treh točkah zahtevajo Turki popolno svobodo in hočejo, da se Evropa v ta vprašanja sploh ne vmešava.

Najtežje je pri tem to, da glede svojega postopanja v teh treh točkah zavezništvo sami niso še edini.

Angleži izjavljajo, da ne gredo toliko časa na konferenco, dokler ne dobe zagotovila, da bo pri mešetariji s Turki cela antanta enako nastopala. Francozi bi radi ob tej priliki prisilili Angleže, da bi jim le-ti za ceno soglasja v turškem vprašanju dovolili ostrejšo nastopiti proti Nemčiji in z vojaško močjo izsiliti plačevanje vojne odškodnine — toda ravno sedanjí angleški ministrski predsednik je nasprotnik oboroženega nastopa proti Nemčiji.

Tako se še prav nič ne ve, če bo prišlo hitro do turške konference. Med tem gredo pa dogodki v Carigradu svojo pot in utegnemo doživeti, da se bodo vsled turškega nastopa proti Evropejcem angleški generali morali na lastno pest odločiti za ostrejša korake in da se bo ples kar sam od sebe začel.

O tem je govoril te dni v francoskem parlamentu tudi ministrski predsednik Poincaré ter dejal, da stoji mogoče Evropa pred večjo vojno kakor l. 1914.

Po naših mislih se vprašanje ne bo rešilo na eni sami konferenci, ampak je stvar taka, da se začneja po celi Evropi oster boj med žiljevimi rokami in med rejenimi ljudstvo izmozgavajočimi velekapitalisti ter je ta turški spor samo prvo vsem vidno znamenje novega težkega socialnega boja proti sesavcem, ki vladajo samo s kanoni in bajoneti.

LISTEK.

Klerikalni zmaj.

(Konec.)

Druge kratki jo mahne na promenado v Šelenburgovo ulico. To napravi pa le tedaj, kadar je zelo dobre volje in si more v veži hotela Slon prižgati fajfo. Pred kavarno Zvezdo nekako postojí. Ko pa vidi, da se „napredni“ elementi križajo in vlečejo iz žepov rožne vence, jo ubere po Zvezdi, pobere semtertja kak čik in žvižga: „Kaj nam pa morejo...?“ Potem si ogleda vse solkolstvu naklonjene firme, nazadnje pa, tako pravijo, se gre brit h Kelšinu v Koptarjevi ulici, kajti od tam mu je najbližja pot domov pod streho Jugoslovanske tiskarne. Kadar je posebno razpoložen, čita tudi „Narod“ v Knafljevi ulici, dokler ga ne zapazi kaka „napredna“ sila, ki z glasnim krikom izda njegovo navzočnost.

Tako se je zgodilo tudi zadnjič. Več penzionistov je stalo pred tablo in bralo.

Med njimi je bil tudi sam Rasto ter poslušal kritiko o svojih napisanih modrostih. V tem hipu pa se Rasto grozno zadere, kajti poleg njega je stal sam klerikalni zmaj in prijazno z repom migal. A Rasto je vpil kot obseden. Iz ušes pa mu je od samega strahu pognala slama. Profesor Šerko se peča sedaj s tem čudnim pojavom možganske flore.

Ker zmaj ni za to, da bi koga spravljal v smrtni strah, izgine ob takih prilikah brez sledu in se pojavi kje drugje.

Ko si je pretekli teden ob pol šestih zvečer ogledaval izložbo v Kleinmayerjevi knjižarni, so „Jutrovi“ uredniki zaklenili hišne duri in staveli prednje dve strojnici Gregorjevega kalibra. Zmaj pa se je prijazno nasmehljaj in zapel: Nič nam ne morejo...!? Popraskal se je z zadnjjo nogo po hrbtu ker je čutil nemirno bolho in je krenil v Khamovo delikateso. Ker je bil ravno petek, si je kupil sira in sardin ter je odšel po stopnicah v Unionsko klet. A na žalost ga je v kleti opazil samo Zorko Fakin, ki je iz blagohotnosti posredoval med njim in Angelico, da je nevidnemu zčaju prine-

Hrvatski blok, to se pravi Hrvati, se polagoma pripravljajo, da vstopijo v belgrajski parlament. Pri danem dejanskem položaju, kaj drugega tudi ni bilo pričakovati. Danes zahtevajo Hrvati, da se zruši sedanji vladni sistem in se potem razpišejo nove volitve. Od novih volitev pričakujejo pojačanje srbijskih opozicionalnih strank ter revizionistično večino med »prečani« sploh. S tem bi bila podana možnost revizije Vidovdanske ustave v federalistični smeri. Tako računajo Hrvati.

Ali so njihove nade upravičene ali ne, to bo pokazala že bližnja bodočnost. Vsekakor neprestane konference med nekaterimi srbijskimi politikami in hrvatskim blokom ter vožnje posredovalcev iz Belgrada v Zagreb in obratno pomenijo vsaj to, da so resne sile na delu za sporazum med Srbi in Hrvati.

Če pride končno in naposled vendarle do tega sporazuma, ki je v interesu notranje državne konsolidacije, nastane vprašanje, kaj bo s Slovenci? Ali je naša slovenska politika za ta slučaj kaj pripravljena? Upajmo da je!

Naše skromno mnenje je, da se moramo Slovenci ozko nasloniti na Hrvate, njim nuditi vso pomoč v njihovem boju že zato, da bodo Hrvati podprli tudi Slovence. Mi smo že enkrat napravili napako, da smo Hrvate prezrli in skušali sami doseči kaj koristnega od Srbijancev. To se ni dalo doseči že zaradi naše številčne in politične šibkosti ter raztepe-

nosti ne. Proti srbijski hegemoniji, ki jo je bil ustvaril nesrečni centralizem, bomo težko kaj dosegli brez Hrvatov ali celo proti njim, ker hrvaška politika ni vedno taktično jasna; dostikrat je vsaj nam v Sloveniji nerazumljiva. Toda to ničesar ne izpremeni na dejstvu, da sta sloga in sporazum med Slovenci in Hrvati potrebna še preje, predno se pristopi k rešitvi narodnostnega ali gospodarskega spora v državi sploh. To pot nam kaže že narava sama. Zakaj Slovenci ne moremo priti v Belgrad, ne da bi pasirali Zagreb in Hrvatsko. Tudi smo že nekaj imeli precej ozke medsebojne politične, gospodarske in socialne stike, ki jih danes pogrešamo. Zato bi bilo želeti, da bi vsaj naša inteligenca čimpreje zopet obnovila nekdanje vezi in tako popravila razdrapani most, na katerem smo si svoječasno segali v roko.

Mi smo polni upanja, da končni sporazum med Hrvati in Srbijanci ne bo sklenjen in dosežen brez aktivnega sodelovanja s slovenske strani, naravnost pa bi bili razočarani, če bi se sklenil takšen sporazum celo — na naš račun. Mi sicer nismo natančno poučeni o stanju te zadeve, ponavljamo pa še enkrat, kar smo že tolikokrat povdarili: **Predhodnik srbsko-hrvatskega sporazuma bodi jaseen sporazum med Hrvati in Slovenci!** Zakaj pri končni, definitivni ureditvi naše države bomo Slovenci in Hrvati navezani na medsebojno podporo in pomoč!

Federativna država.

Centralizem je povzročil v naši državi silno zmešnjavo. To priznavajo danes vsi pametni politiki, ki s skrbjo in strahom gledajo, kako tira nesrečni Pribičević — Pašičev centralistični režim državo in ljudstvo v neizogibno propast. In ne samo hrvatski in slovenski politiki uvidevajo kvarnost in pogubnost centralizma, ampak sveta se polagoma tudi v srbijskih glavah.

Priznamo, da je za Srbe jako mučna vsaka izprememba ustave, ker jih spominjajo ustavne spremembe na krvave notranje boje pod Obrenoviči. Zato se tudi vodilni srbski politiki ne upajo prav na dan s svojo pravo

barvo. (Izjeme so jako redke.) Pomislimo le na zagrebški kongres, kako se je ta skrbno izogibal besede »revizija ustave«, samo da ne bi bila razaljena silno občutljiva srbska ušesa!

Kar se pa belgrajski gospodje ne upajo doma, poskušajo povedati vsaj v tujih listih. Tako n. pr. je napisal belgrajski vseučiliški profesor Živojin Perić značilen članek o ureditvi države SHS v švicarskem listu »Neue Züricher Zeitung« z dne 26. oktobra t. l., kjer pravi:

»Mi verujemo, da je za okrepitev jugoslovanske države in za doseg notranjega miru med njenimi tremi »plemeni« (? zakaj ne »narodi«? op.

slja četrt pekrčana in kos kruha. (G. Zorko Fakin zmaja sicer tudi vidi, a pravijo, da je silen in močan ter se ga ne boji. Op. ured.)

Neki znanec, ne, prijatelj iz družbe JDS mi je zadnjič pripovedoval ves iz sebe sledeči dogodek:

Prijatelj je videl, kako so se na Poljanski cesti izprehajali klerikalni zmaj pa profesor Remec in dr. Kulovec. Rekel je, da so se silno smejali in se prsrčno pogovarjali med seboj. Dr. Kulovec je zčaju dajal cigarete in — pomisli — tikal ga je, tikal! Profesor Remec pa se je prijazno muzal in kadil debelušno britaniko. Zmaj je bil očitno dobre volje, ker se ga ni ustrašil niti sam Jaka Dimnik, ki se je peljal mimo s tramvajem. Tako je pripovedoval prijatelj iz JDS in je dejal, da se sploh zelo boji.

Ko sem zadnjič — bilo je ob desetih zvečer — šel po Mestnem trgu, sem našel v nekem kotu jedeesarsko učiteljico v nezavesti. Prišla je takoj k zavešti in mi pripovedovala, da je videla klerikalnega zmaja, potem pa se ne spominja ničesar več. Peljal sem jo v kavarno „Zvezdo“ ter ji plačal dva ko-

njaka za sree in brinjevec za želodec. Postalo ji je kmalu bolje. Res! Ne da bi se hvalil! Zakaj bi človek ne pomagal ženski, ki se boji klerikalnega zmaja?

Ker se bo klerikalni zmaj dal videti naprednim silam samo še do volitev, je primerno in mnestno, da si ga vsaka „sila“ ogleda od blizu in daleč, dokler je še čas.

Pojavlja se redno zvečer od petih do enajstih. Potem gre spat, če ne kroka. Kraj prikazovanja je za sedaj Ljubljana z vsemi ulicami in trgi, hišami in hišicami, palačami in bajtami, shodi in shodiči. Nikjer niste varni pred njim. Kdor ga vidi, je „napredna“ sila in naj stori primerne korake, kdor ga ne vidi, ne more ničesar in je prevraten element.

„Klerikalni zmaj pa živi in bo živel“, je rekel sam minister Pucelj in se useknil, ker je prehlajen, od kar gradi kočevsko železnico v tem grdem jesenskem vremenu.

Kleri... kleri... kalni zmaj!
Pücelj, Pücelj, daj ga, daj!
zmaja pokopali...

ur.) prvi in glavni pogoj uvedba federativnega (= zveznega) sistema. Kdor gleda in presoja stvari nepristransko, mora priznati, da Srbi, Hrvati in Slovenci ne predstavljajo enega samega naroda. Oni bodo to morebiti postali, če bodo dolgo živeli v eni in isti državi (samo z nasiljem, op. ur.). Skupno življenje bo zabrisalo enkrat vse njihove narodne posebnosti (v Švici so Nemci ostali Nemei in Francozje so ostali Francozje kljub sto- in stoletnemu življenju v skupni državi, op. ur.). Danes pa so razlike med njimi tako velike, da se ne dajo združiti v eni centralizirani državi brez nevarnosti odpora, ki bi utegnil mlado državo celo uničiti. Trditev srbskih radikalov, da so »Jugoslavoani« z ujedinitvenjem leta 1918. uresničili svoje tisočletne sanje, ne odgovarja istini. Če upoštevamo, da so se Jugoslavoani po svoji izselitvi iz Rusije v južno Evropo razkropili po jugu v več obstoječih držav in tam živeli stoletja pod različnimi vladami v različnih življenjskih pogojih, potem ni mogoče govoriti o takih »tisočletnih sanjah«. Tudi če so bili Jugoslavoani spočetka en narod — kar pa ni povsem gotovo — so se s svojo izselitvijo in po svoji različni zgodovini tako diferencirali (razdružili in razločili), da so stvorili tri različne narode. Trditev, da so ta tri »plemena« imela skozi stoletja eno nacionalno mišljenje in ene nacionalne »sanje«, spada torej v kraljestvo poezije in fantazije! Take trditve so bile dobro sredstvo za širjenje misli o skupni jugoslovanski državi, nikakor pa ne odgovarjajo zgodovinskim dejstvom!

Res so v 18. in 19. stoletju nekateri Srbi, Hrvati in Slovenci oznanja-

li misel o ujedinitvenju Jugoslovčanov, toda to so bili posamezniki, ki jih nikakor ne smemo identificirati z maso srbskega, hrvatskega ali slovenskega naroda!

Zato se morejo Srbi, Hrvati in Slovenci ujediniti samo v federativni (= zvezni) državi, če si hočejo ohraniti to, kar imajo vsak za sebe. »Edinstveno narodnost« pa naj ustvari čas (pa je ne bo, op. ur.). Kdor pa hoče doseči »narodno edinstvo« na umeten način potom centralizacije, kar mora brezpogojno dovesti do uporabe nasilnih sredstev, tak človek je nevaren notranjemu miru v državi in pa vnanjemu miru v Evropi.

Federativna oblika naše države bi obstajala v tem, da se v novi nezavisni jugoslovanski državi stvari ne kaj na pol nezavisnih državice.

Tako vseučiliški profesor v Belgradu, g. Živojin Perić. Mogoče se ne bo vsak strinjal z njegovimi mislimi v celoti, kakor se tudi mi ne. Ampak značilno je, kako prodira misel zvezne države v vedno širše kroge. Mi ne dvomimo niti najmanj, da bo ta misel končno tudi zmagala, bodisi v tej ali v oni obliki. Danes je že tako, da hoče vsak živeti kot gospod na svoji zemlji — tega ne moremo nikdar dovolj poudarjati — in nihče se ne bo dajal več izkoriščati od drugih. Tudi Slovenci svojega starega robovanja in hlapčevanja ne maramo več, ampak hočemo biti sami svoji gospodarji. Nimamo pa nič proti državni skupnosti z našimi brati, toda ta skupnost se mora opirati na princip solidarnosti in enakopravnosti, ne pa na princip izkoriščanja in gospodarkega izmozgavanja.

Oj, ve bele cesarske ceste!

Odkar vlada pri nas centralistična uprava, so nekaj lepe naše ceste popolnoma propadle; nevarne so za ljudi in živino. Nihče se ne briga zanje. Denarja ni za ta namen nikjer, cestarji pa so »plačani«, da je škandal. Sedaj pa so cestarjem plače »zvišali«, kakor se to razvidi iz priložene uradne okrožnice. Zvišali so jim draginjske doklade za — 6 dinarjev na mesec! Zato pa zahtevajo, da naj bodo odslej ceste dobre in v redu! Famosna okrožnica, s katero so dali v Belgradu naše lepe ceste zopet v »red«, se glasi:

OKROŽNICA

vsem cestnokrajnim odborom in krajnim zastopom.

Ministrstvo za gradbe je na tukajšnji predlog zvišalo s svojim odlokom z dne 16. okt. 1922, št. 25.244 službene prejemke vsem deželnim in krajnim cestarjem na sledeče zneske:

1. Temeljna plača kakor doslej mesečno po 12.50, 13.75, 15 Din.
2. Draginjske doklade na temeljno plačo, mesečno po 6 Din.
3. Rodbinska draginjska doklada — za ženo in nepreskrbljene otroke izpod 15 let starosti po 2 Din dnevno.
4. Osebna draginjska doklada za cestarje 7 Din dnevno.

Skupna svota osebnih in rodbinskih doklad ne sme presegati 500 Din mesečno.

Gradbena direkcija je storila korake, da se draginjska doklada na temeljno plačo zviša cestarjem na mesečnih 60 dinarjev.

S temi poviški službenih prejemkov je dana cestarjem možnost, da vsak dan vestno opravljajo svojo službo in držijo ceste v takem stanju, kakor je potrebno za nemoteno vršenje cestnega prometa.

Zato se naslovom naroča, da strogo nadzirajo cestarje in pazijo, da ti točno vršijo svojo dolžnost. Ako cestar po svoji krivdi le en dan izostane, je to javiti gradbeni direkciji, da mu za kazen odtegne osebno draginjsko doklado, ako pa cestar več dni ne bi vršil svojih poslov se mu mora brezpogojno in brez ozira odpovedati službo, da se vzdržuje red in disciplina.

Vršenje službe cestarjev bo nadzirala tudi gradbena direkcija po svojih organih.

Naslovi naj o tem obvestijo vse cestarje svojega okoliša s pripombo, da jim bo gradbena direkcija nakazala nove službene prejemke pričeni s 1. novembrom 1922.

S tem je bil akt za cestarje in ceste »podevan« in položen — ad acta.

Delaj brez plačila!

Tisti ljudje, ki so glede dela in dohodkov svojih odvisni od države in njenih dohodkov, so danes veliki reveži. Sedaj se pripravljajo v Belgradu nova službena pragmatika za državne uslužbenke. Zdi se, da bo kmalu tudi sprejeta in uveljavljena. Nova pragmatika bo, zlasti kar se političnih in državljan-skih pravic državnega uslužbenstva tiče, veliko krutejša in slabejša, kakor je bila n. pr. avstrijska službena pragmatika za državne nameščence. Toda kljub temu državni nameščenci temu ne ugovarjajo, temveč poslance z vso silo priganjajo, da novo službena pragmatika čimprej sprejmejo in uzakonijo. Zakaj? Zato ker bo prinesla nekaj več službenih prejemkov, čeprav zelo zelo malo. To dokazuje, da je gmotna beda med veliko večino državnih uslužbencev že tako zelo narasla, da radi žrtvujejo nekaj svojih človeških in državljan-skih pravic za bore malo soldov. S tem pa postaja tudi v »prečasnih« krajih

državno nameščenstvo vseh vrst in kategorij predmet — strankarske politike.

Tudi katoliški duhovnik je danes velik berač. Večina katoliških duhovnikov ima takšne dohodke, da od njih ne more več živeti. Zlasti zapuščeni so vpokojeni starčki — duhovniki, ki morajo živeti največ — od miloščin. Vsej Ljubljani so znani nekateri primeri krute besede med temi krogi. In nikogar ni, ki bi se zavzel za ta, danes tako ubožni in materijelno trpeči stan, ki mu mora vsak pravičen človek priznati za sluge za naše slovensko ljudstvo, tako v nacionalnem, kulturnem, socialnem in civilizacijskem pogledu, da ne omenjamo ogromnega njegovega dela in žrtve na polju karitativnosti itd. Država zahteva tudi od katoliškega duhovnika veliko dela; voditi mora matrice, poučevati v šoli, dajati vsa pojasnila, ki jih zahtevajo od njega sodišča, davčni in politični uradi itd. Za vsa ta številna

dela ne plača država danes katoliškemu duhovniku niti toliko, da bi s tem pokrila svoje izdatke za papir, tinto in peresa.

Kaj bi n. pr. bilo, če bi kdo izmed poslancev predlagal vladi sledeče: Plačajte tudi katoliškega duhovnika tako kakor se spodobi za njegovo, državi opravljeno delo, on pa za to nasprotno resignira na vse ali vsaj na nekatere tistih svojih pravic, ki jih tudi v tej državi še uživa kot človek in državljan? Prepričani smo, da bi katoliški duhovniki nikoli ne dovolili v takšno mešetarijo, ampak bi raje še nadalje trpeli pomanjkanje.

In prav bi storili! Ni večjega in nemoralnejšega suženjstva od tistega, v katerega se podaš sam zaradi materijelnega položaja svojega.

Mi mislimo da velika večina naših slovenskih duhovnikov danes ne zasluži več kot povprečni berač na vogalu. Godi se jim socialna krivica. Kakor zahtevamo, da se ne dognane in neupravičene socialne krivice odpravijo, pa naj jih trpi delavec ali obrtnik, kmet ali posel, tako moramo zahtevati tudi odpravo te socialne krivice, ki jo mora v preveliki meri danes okušati slovenski duhovnik. Če ima ta socialna krivica svoj izvor v političnih vzrokih, potem je ta krivica dvojna in trojna. Čud-

„Joj — kako toj?“

Ni še posebno dolgo tega, ko smo dobivali iz Belgrada poročila o hudem sporu med kraljevičem Jurijem in njegovim kraljevskim bratom Aleksandrom. Časopisi so objavili celo vrsto pisem, v katerih je princ Jurij ljuto napadal... in vlado zaradi krivic, ki se mu gode (po njegovem mnenju). Med pismi so bila tudi taka, da so bili nekateri listi zaradi njihove objave zaplenjeni. Z zadevo se je bavil parkrat tudi ministrski svet in na tistih sejah je prišlo tu in tam do jako burnih prizorov. Princu Juriju pa je kot rezultat vsega pregovarjanja koncem koncev grozilo pregnanstvo v Niš, izguba prinčevega dostojanstva in prikrajšanje njegovih dohodkov.

Toda kar čez noč se je položaj popolnoma izpremenil. Princ Jurij piše svojemu kraljevskemu bratu pismo, v katerem ga lepo prosi odpuščanja, naslednjega dne je v dvoru na kosilu in še en dan kasneje pride zopet na dvor, kjer ga sprejemajo z vso ljubeznivostjo in z vsemi častmi!

Neka pesem poje: Joj, kako toj, — Joj, zašto toj?

Kakor je našim bralcem znano, je vodil hrvatski blok dolge mesece strogo vzdrževalno politiko. To se pravi: V hrvatskem bloku združeni hrvatski poslanci niso niti hoteli priti v belgrajski parlament, ker so rekli, da ga ne priznavajo kot središče naše zakonodajne moči. Tudi za vrhovnega predstavnika države se niso mnogo menili kot republikanci. In kolikor bolj so razni politiki iz Srbije hodili okrog Radiča, toliko trdovratnejši je bil ta s hrvatskim blokom vred. Tako je bilo do začetka tega tedna.

Toda kar čez noč se je položaj nenadoma izpremenil. V Belgrad so prišli trije zastopniki hrvatskega bloka, pogovarjali so se z različnimi parlamentarci, z ministri in z vojaškimi oblastniki in danes pravijo, da bo celokupen hrvatski blok prišel v Belgrad!

Neka pesem poje: Joj, kako toj, — joj, zašto toj?

Parlamentarne seje so navadno javne. Na teh javnih sejah se je že neštokrat govorilo o slabem gmotnem položaju uradnikov, govorilo se je o stiskah in težavah, pod katerih teže zdihujeta kmet in delavec, govorilo se je o potrebi pomoči za invalide, o zboljšanju železniškega prometa itd. A kolikor dalje in kolikor več se je govorilo, toliko manj denarja je imel gospod finančni minister. Njegov navaden odgovor je bil: Nema pare!

Toda kar čez se je položaj nenadoma izpremenil. Česar nihče ne bi bil pričakoval, se je zgodilo: Finančni mini-

no se nam vidi, da ni nikjer prave resne volje, to socialno krivico vsaj poskušati odpraviti ali pa omiliti. To si razlagamo tudi iz dejstva, da se naš duhovnik nekako ženira govoriti o svojih lastnih zadevi; zato molči in čaka. Treba pa bo vendar enkrat tudi to zadevo spraviti na dnevni red, bodisi v parlamentu ali v finančnem odboru ali pri postavljanju državnega proračuna. Tukaj bi morale vse slovenske politične stranke, ki se ponašajo s svojimi socialnimi programi, biti edine. Zakaj boj proti »klerikalizmu« morajo protiklerikalne stranke izbojevati na drugih tleh. Noben idejen nauk se ne more premagati z gmotnimi sredstvi, pa tudi ne z gmotno državno silo in oblastjo. To zgovorno dokazuje vsa politična zgodovina. Protiklerikalne stranke bi morale vedeti, da bo raztrgani in boski duhovnik bolj ugleden med ljudstvom kot pa bogat in v obilici živeč. Ne glede na vse to, pa ima slovenski duhovnik med našim ljudstvom tako lepe tradicije svojega nesebičnega dela, da je njegov današnji gmotni položaj očitna, nezaslužena krivica.

Če država tega svojega sodelavca noče in ne mara poštenje plačati, potem naj ga pusti tudi v miru in naj od njega ne zahteva — dela!

Vsako delo zasluži plačilo! Tudi to!

ster je rekel: Ima pare! Tega pa ni rekel na javni, ampak na tajni seji parlamenta in sicer za vojaške potrebe. 3 in pol milijarde kron je stresel finančni minister v hipu na mizo pred vojnega ministra in mu namignil, da dá tudi več, samo zahteva naj!

In zopet poje pesem: Joj, kako toj — Joj, zašto toj?

Tudi tega še ni posebno dolgo, da je bilo v Belgradu naravnost za življenje nevarno reči kakšno dobro besedo v prilog Bolgariji in Bolgarom. Ko je neki poslanec zinil v parlamentu besedo o avtonomiji Makedonije, bi ga bili kmalu ubili od jeze in togote nad Bolgari. Časopisje pa je zabavljalo na Bolgare in na bolgarsko vlado, da se je vse prašilo!

Toda kar čez noč se je položaj nenadoma izpremenil. V Belgrad je prišel predsednik bolgarske vlade Stambolij-ski sam in gospod Pašič je njemu na čast priredil kosilo ali večerjo, (kar je končno vseeno, samo da je dobro) in belgrajski časopisi so prav lepo pisali o Bolgarih tiste dni. Da, še več! V vnanjem uradu so celo sklenili, da bodo naši na orijentski konferenci v Lausanni podpirali bolgarske zahteve napram Turkom!

In zopet poje pesem: Joj, kako toj — Joj, zašto toj?

Navada je v gospodarski politiki, da dvignejo vrednost denarja s tem, da pospešujejo izvoz in omejujejo uvoz, da postane trgovska in ž njo vred tudi plačilna bilanca države aktivna. Tudi pri nas so nekaj časa tako delali. Sicer niso dosegli ničesar, ampak pot je bila vseeno pravilna. Potem imajo drugod tudi to skopuško navado, da državna banka čepi na vsakem cekinu, če kakšnega kje dobi, kakor jastreb na mrhovini, da je »zlata podlaga« za umazani papir vedno boljša. Tudi pri nas so nekaj časa delali tako in grabili so skup tuje valute in devize, da bi se Pašič lahko vsak dan s polno torbo frankov in funtov peljal v Pariz, če bi se bil hotel.

Toda kar čez noč se je položaj nenadoma izpremenil. Izvoz so proti vsem pravilom narodnega gospodarstva prepovedali ali vsaj silno omejili, dovolili pa so carine prost uvoz kolikor mogoče velikih množin žita, masti in drugih živil. Za »dvig valute« pa zmečejo vsak dan 1 milijon lepih zlatih ameriških dolarčkov na razne borze v nenaslna čifutska žrela...

In zopet poje pesem: Joj, kako toj — Joj, zašto toj?

Ja, zašto toj? Pa menda ni bila oziroma ni kakšna vojska...? — Joj, joj!

Pučjev šolski pravilnik.

Uradni list št. 110 od 24. oktobra prinaša med drugimi nezanimivimi objavami tudi pravilnik za srednje poljedel-ske šole. Gospodje, ki so sestavljali

ta pravilnik, računajo s tem, da bodo vstopili v ta Pučjeva učilišča (uredbo je res predpisal g. minister Pučelj iz Velikih Lašč, ki pa je pozabil dodati

datum) kandidati iz kake prisilne delavnice; zakaj člen 42 pravi:

„Strogo“ se kaznuje: upornost, nedostojno odgovarjanje, laganje, obrekovanje, neposlušnost in preziranje predstojnikov.

Tatvina, kaja, pijančevanje, kvartanje in nenravna dejanja se kaznujejo „kar najstrožje“.

Mi smo sicer mislili, da laganje, obrekovanje, tatvina itd. spadajo tudi med nenravna dejanja, toda kdo bo iskal v takem pravilniku natančne izraze iz etične vede? Osupnili smo pa, da se navadni disciplinarni prestopki kakor so kaja in kvartanje kaznujejo kar „najstrožje“, dočim se res nenravna dejanja, kakor je obrekovanje, kaznuje samo „strogo“. Kaja je potemtakem hujša nego n. pr. preziranje predstojnikov! Goljufija se ne kaznuje niti strogo, niti

najstrožje. Mesto nje se imenuje poleg nje kaja! Ker so gospodje našli toliko nemoralnih dejanj, se čudimo, da niso omenili: zarade, verižništva, tihotapstva, protidržavne elementnosti, slovenskega avtonomizma in drugih političnih ter navadnih zločinov. Sploh bi bilo najbolj pametno, ko bi bili sprejeli v pravilnik ves „krivični zakon“.

Za higijeno skrbi zelo previdno člen 54: „v soboto popoldne mora vsak učenec vpricho vzgojitelja iztresti svojo posteljo ter spraviti svoje stvari v red. Po večerji se morajo učenci umiti, si okopati noge, počesati lase in obrezati nohte. Noge si umivajo po potrebi tudi pogosteje. Kaj pa, če bi si kak učenec tudi pogosteje počesal lase in obrezal nohte? Bi se to kaznovalo „strogo“ ali kar najstrožje?

Dnevne vesti.

Adventisti. V belgrajskem listu »Politika« berem sledečo beležko: »Ministrstvo za vere je dovolilo, da se verska sekta adventistov svobodno razvija v naši državi in je to sekto priznala kot posebne vrste kristjansko (ne: katoliško) cerkev. »Pa kaj pravzaprav hočejo ti adventisti?« vpraša nekdo svojega prijatelja. — »Ti praviš, da bo Kristus kmalu zopet prišel, da odreši svet.« — »Bog vé, ali so povabili tudi g. ministra Pucelja, da pride Kristusa čakati?«

Občinske volitve v Ljubljani. »Zmagali bodo, zmagali, boš videl!« pravi eden. — »Kdo pa?« — »Ja, to je ravno tisto!«

Doklade za častnike. Listi poročajo, da namerava vlada zvišati doklade za častnike (mogoče jih je že zvišala) in sicer bodo dobili višji častniki, oženjeni: poleg dosedanje plače in dosedanjih doklad še po 800 dinarjev mesečno, neoženjeni pa po 700 dinarjev. Nižji častniki pa bodo dobili: oženjeni po 500 dinarjev in neoženjeni po 400 dinarjev mesečno.

Draginjske doklade za duhovnike v Sloveniji. ? ? ?

Draginjske doklade za civilne uradnike: — — —

Novi vojaški krediti. Za oboroževanje armade je dovolil parlament v eni (tajni) seji 800 milijonov dinarjev. Pravijo pa, da bo vlada zahtevala še 300 milijonov frankov v isto svrhu in ni dvoma, da jih bo tudi tekom 24 ur dobila.

Nova kočevska železnica. Kakor izvemo iz dobro poučenega vira, začno graditi novo kočevsko (Puceljevo) železnico že prihodnji teden.

Belgrajsko časopisje. Belgrajski list »Balkan« si zida v Belgradu petnadstropno palačo. Tako palača ima tudi list »Politika«. Za »Preporod« je založil g. Savić, velik milijonar (na čegave stroške?) 5 milijonov dinarjev. Tako bi lahko naštevati še dalje. Vprašamo: Odkod denar, odkod milijoni? Ali more in ali sploh sme biti tako časopisje pošteno? Sedaj pa pogledajte, kako je pri nas!

Potrebna odredba. Ker se dogaja zadnji čas dan na dan, da preklicujejo razne osebe svoje podpise na kandidadni listi JDS in »Prve jugoslovanske zajednice«, je vlada odredila, da se vsem kandidatom na omenjenih listah uradno zmeri temperatura. Kot kandidat na obe listi bo pripuščen samo tisti, čegar temperatura ni pod 40°. Na katero listo bo kandidat prišel, o tem bo odločal žreb.

Novo zdravilo. Po javnih lokalih v Ljubljani se vrše sedaj volilni shodi za občinske volitve, ki so vsem pristopni. Na to opozarjamo nevrastenike in druge, ki ne morejo spati.

Ljubljanečan v Ameriki. Te dni se je vrnil iz Amerike v Ljubljano stara ljubljanska korenina g. M. N. Ko so ga prijatelji vpraševali, kako je kaj tam, je rekel: »Dolgčas za umreti! Se klerikaleev in liberalcev nimajo ti osli! Kako pa se naj pošten človek potem krega in zabavlja? Če bi vsaj Puceljna imeli! Zato so pa ti ljudje tisoč let za luno! To ni nič!«

Književnost. »Tunel« roman Bernharda Kellermana je izšel v slovenskem prevodu Narte Velikonje v založbi »Jugoslovanske knjigarne« v Ljubljani. Broširana knjiga stane Din 28, vezana pa Din 38. — »Tunel« je interesanten

roman, opisujoč fantastično gradbo podmorskega tunela med Evropo in Ameriko in vse, kar je s tem velikim tehničnim delom v zvezi. Roman ima svetoven sloves in je dobro poslovenjen. — Priporočamo!

(Samostojnim kmetom se »liže-mo«.) Tako trdi »Kmetijski List«. Če kdo na lep način slovenskim samostojnim kmetom pové, naj bodo Slovenci, kar seveda nikogar ne ovira biti obenem tudi klerikalec, liberalc ali samostojnež, ta se po mnenju »Kmetijskega Lista« — »liže«! Kaj pa delajo samostojni poslanci s Puceljem vred v Belgradu napram Srbom?

Pismo dr. Trillerja dr. Kukovcu. V celjski »Novi dobi« je objavil dr. Kukovec pismo, ki mu ga je bil pisal znani slovenski odvetnik in politik dr. Triller in v katerem se dr. Triller odločno izjavlja za revizijo ustave. Vsebinsko pisma bomo priobčili prihodnjč, ker je čisto lepo. Tako lepo je, da je nekega mladodemokrata silno navdušilo za dr. Trillerja in za njegovo politiko. Ko so v družbi tega mladodemokrata vprašali, kako mu kaj gre in kaj dela, je odgovoril zadovoljno: »Ich trillere!«

Prejeli smo: Financarji prav marljivo skačejo od trgovine do trgovine ter nalagajo nove davke v podobi malih listkov, ki se morajo pripeljati na cigaretno papirčke itd. Seveda plačajo te listke konsumenti. Trgovci pa se jezijo, ki morajo delati lastnoročno »pop«, da morejo listke nalepiti, ker je vlada pozabila listke gumirati. Morda bomo morali kmalu tudi koleke in znamke sami s čevljarskim popom mazati. Res naša vlada »šteti« na vseli koncih! Gotovo je to vzrok, da raste naša valuta!

Zgodba o davčnih položnicah. V nekem slovenskem kraju — finančna uprava naj nam ne zameri, da ime zamočimo, se je dogodilo glasovne nekega na nas naslovljenega dopisa sledeče: Cene poštnim položnicam padajo. Nekemu kmetu so poslali tako davčno položnico, pa jo je izgubil. Prišel je po drugo, da bi mogel plačati na pošti. Dobil je duplikat, na tem pa je bila vpisana za 10 dinarjev manjša svota kakor na prvi položnici. Nesreča pa nikoli ne miruje. Tudi drugo položnico so mu raztrgali otroci na drobne koščke. Romal je po tretjo — a glej! — na tej položnici so mu predpisali 15 dinarjev manj davka kakor na prvi. Zato je mož dejal: Če mi bodo otroci še dolgo trgali davčne položnice, bom še jaz od davkarije nekaj ven dobil, namesto da bi plačal!

Tobačne cene. Listi poročajo, da je monopolna uprava znova zvišala ceno tobaku in tobačnim izdelkom skoro za 100 procentov. Prijatelj lista pa nam piše, da je ravno nasprotno res. Tako je hotel kupiti včeraj »pakec« za 12 kron. Prodajalka mu pravi, da stane te vrste »pakec« sedaj 20 kron. »Ne dam! Dajte mi kaj drugega!« — Prodajalka mu da »pakec« za 10 kron (po novem). In glej v tem zavojčku ni bil prav nič slabši tobak kakor v onem za starih 12 kron! Tobak je postal torej za 2 kroni cenejši, vsaj za našega prijatelja.

Cene padajo. Moka od 21 na 24, špeh od 100 na 110. Tudi cene obleki padajo. Kolikor bolj je ponošena, tem manj je vredna.

Vojska. Prvi poslanec vpraša Pašiča: »Ali bo vojska?« — Stari odgo-

vori: »Bo!« — Vpraša drugi: »Ali bo vojska?« — Odgovor: »Ne bo!« — To je politika.

Katera lista bo dobila relativno večino? Z zanesljive strani se nam poroča, da dobi relativno večino ne glede na število glasov tista lista, ki jo bo volil dr. Franc Ilešič.

Gospod minister Pucelj je še vedno minister in podpira v imenu slovenskih samostojnih kmetov velsrbski centralizem. Samostojni — ali ste s tem zadovoljni?

Limonada zopet dražja? Ker so pokupile ljubljanske redakcije vso limonado, je ta antialkoholna pižča začasno popolnoma izginila iz prometa in se je bati, da se vsled tega znatno podraži. Na to opozarjamo »Sveto vojsko«.

Nebeška znamenja. Ker stoji v decembru sonce v znamenje leva, je zanesljivo pričakovati, da zmaga pri občinskih volitvah JDS.

Kaj je unitaristična država z avtonomijami? Na to vprašanje dajejo odgovor narodni socijalisti, ki so glasovali v Mariboru za dve oblasti in v Ljubljani za združeno Slovenijo.

Pred novimi čudeži? V Ljubljani vstajajo od mrtvih razne osebe.

Gospodarstvo.

Kako bo z denarjem?

To vprašanje gre danes od ust do ust. Ne samo v mestih, kjer je trgovina zaradi malega skoka krone navzgor vsa zmešana in zbegana, ampak tudi na kmetih, kjer je padanje cen, kolikor ga je bilo in kolikor ga je še, vzbudilo veliko nejevoljo zlasti med onimi, ki imajo kaj na prodaj.

Mi smo že parkrat povedali (in tudi danes govorimo o tej stvari na drugem mestu), da je dvig valute povzročil naš finančni minister s tem, da je vrgel na trg dolarje, s katerimi kupuje dinarje. Takrat smo tudi izrazili bojazen, da bo vrednost denarja zopet padla, čim bo dolarjev zmanjkalo.

Med tem pa se je položaj nekoliko izpremenil. Nekoliko, pravimo, ne mnogo.

Zaradi dviga valute je prišlo mnogo trgovcev, ki so bili nakupili velike množine blaga za drag denar, v nemale neprilike. Če bi se bila valuta še dalje dvigala, bi bila doživela naša trgovina in industrija ravnotako krizo, da ne rečemo katastrofo, kakor so jo doživeli češki trgovci in industriji zaradi naglega naraščanja vrednosti češke krone. Nekaj sto konkurzov in pol milijona brezposelnih delavcev na Češkem je posledica preneglega skoka češke krone. To je hotela naša finančna uprava preprečiti s tem, da je dopustila dvig kronske vrednosti samo na današnjo višino.

Druga mala izprememba pa se je izvršila vsled dogovora, ki sta ga sklenili češka država in naša. Ko je začela češka krona nenadoma rasti, dinar pa je ostal ponižno spodaj, so Čehi videli, da k nam ne morejo prodati skoro nobenega blaga več, ker je prišlo češko blago pri nas predrago. Čehi so pa imeli velikanski interes na tem, da jim ostane odprt vsaj naš trg in hočeš nočeš so morali ugrizniti v kislo jabolko in se sprijazniti z mislijo, da morajo tudi oni pomagati po svoje, da drže dinar na neki gotovi višini, da razlika med obema vrednostima ne bi bila prevelika, ampak

Nekaj o ameriškem posojilu. Mi smo že od vsega početka trdili, da vlada dviguje našo valuto s tem, da brezskrbno razmetava dolarje iz ameriškega posojila in smo ta način dviganja valute tudi primerno označili. V tem svojem naziranju, kakor smo ga bili že parkrat povedali, pa nismo osamljeni. Le pogledjmo, kako piše o tej zadevi belgrajska »Politika«, ki je dvorski in vladni list ob enem: »Iz vsega, kar počne finančni minister na borzi z dolarji, je razvidno, da zasleduje samo en cilj, čimprej popraviti dinar in ga ustaliti na neki gotovi višini s tem, da prodaja dolarje v neomejeni množini. To sledi tudi iz vseh izjav uradnih naših organov. Finančni minister je neomejen gospodar nad dolarji. Ministra za javna dela in ministra za promet, za kojih svrhe in potrebe je bilo ameriško posojilo pravzaprav najeto, nihče nič ne vpra-

Govori se celo, da so videli ta teden v »Zvezdi« na promenadi rajnega dr. Dežmana.

Prejeli smo s prošnjo, da objavimo: V nedeljo dne 19. t. m. ob 9. uri priredi načelnik generalštaba Dravske divizijske oblasti potpolkovnik gosp. Aleksander Stojanovič v veliki dvorani kavarne Zvezda (kazino društva) predavanje: »Kumanovska bitka«. — Vabijo se vsi gg. rezervni oficirji k polni udeležbi. Obleka: po volji.

Ljubljanska organizacija slovenskih avtonomistov vabi svoje ljubljanske somišljenike k pristopu v svoj krog. Ob pregledu članstva smo zapazili, da se marsikateri naš odkrit somišljenik še ni prijavil in je morda to spregledal. Ker hoče organizacija započeti sistematično propagando za našo idejo, je potrebno, da se vsi naši somišljeniki dajo na razpolago, zlasti tudi izobraženejši, ki so potrebni za eventualna poučna predavanja.

Listnica upravnistva: S. K. I. D., Rovte. Dolg znaša Din 20:— J. Stelé, Kamnik. Naročnina Din 6:50. Dermič, Sarajevo. Dolg Din 18:75. Vsem naročnikom kojim je naročnina potekla, smo priložili položnice v svrhu poravnave iste.

le tolika, da še vedno omogoča trgovino med obema državama.

Usoda naše krone torej ni odvisna več samo od dolarjev, ki jih Belgrad še vedno meče na denarni trg, ampak tudi od dobre volje Čehov.

Sedaj pa nastane velevažno vprašanje: Kako dolgo bodo hoteli še v Belgradu razmetavati dolarje? Kako dolgo bodo hoteli Čehi držati našo valuto?

Ko se je pomočnik finančnega ministra g. Plavšič vračal iz Švice, kjer se je nekaj »pogajal« s švicarskimi borzijanci — drugi pravijo, da je nesel v Švico spravit svoj denar — se je ustavil tudi v Zagrebu. Zagrebškim trgovskim krogom je povedal, da namerava dvigniti vrednost krone še za nekaj točk, približno na 3 franke za 100 kron. To ni nemogoče, če hoče vlada žrtvovati še kak milijon dolarjev.

Z druge strani pa izvemo, da namerava vlada vzdržati celo akcijo za dvig dinarja samo še približno 3 mesece. In na vprašanje: Kaj potem? — Smo dobili odgovor z migom ramen, kar se pravi, da vlada odgovora na to vprašanje še sama ne vé!!

Ali ga vedo Čehi? — Mogoče, mogoče pa tudi ne. Vse torej kaže na to, da utegnemo po treh mesecih stati pred novo in sicer zelo občutno gospodarsko krizo, ki bo toliko več ali toliko manj občutna, kolikor bodo imeli Čehi interesa na tem, da dinar drže ali pa ga — izpuste!

Zato ponavljamo danes še enkrat, kar smo vedno trdili: Z umetnimi sredstvi se vrednost denarja ne da trajno določiti. Trenotno je mogoče z borznimi špekulacijami doseči prav lepe uspehe — zlasti če je človek bankir —, trajno vrednost pa zasigura denarju samo urejen in pregleden državni proračun, aktivna plačilna bilanca in zadovoljive notranje politične razmere. Pri nas pa nimamo niti enega niti drugega, pač pa kupičimo dolg na dolg.

ša. Z dolarji delajo tako, kakor da bi se jih smelo porabiti edino-le za pravo valute... Kdo pa ima korist od te nagle in nepremišljene prodaje dolarjev? Konzumenti, torej najširše plasti ljudstva, do danes nimajo od tega prav nič, ker je življenje do malega tako drago kakor je bilo prej. Tudi država nima nič od tega, ker na kako znižanje uradniških plač še za misliti ni, ampak nasprotno. Tudi kmetje nimajo nič od tega, ker svojih pridelkov zaradi prepovedi izvoza ne morejo prodajati. Izvozniki, ki so kupovali blago po visokih cenah, trpe silne izgube. Industrijcem preti zaradi nižje cene dovolj občutna tuja konkurenca. Od prodanih dolarjev torej nima koristi ne kmet, ne državna blagajna in ne trgovec in industrijalec, ampak samo trgovci uvozniki, in sicer oni, ki so prejeli svoje bla-

go na kredit, kajti tem je država omogočila, da plačajo svoje dolge v inostranstvu z mnogo manj dinarji kakor so plačali oni, ki niso delali dolgov. — To je isto, kar smo mi vedno trdili: Belgrajska »čaršija« je pritisnila na vlado, da dobi franke in funte itd. cenejše in vlada se je temu pritisku vdala. Ameriške dolarje je »požrla« belgrajska »čaršija« (trgovina), vsi drugi bomo pa plačevali, da bomo črni.

Zitne cene. Pšenica 1500 kron, moka št. 0 po 2200 kron, stara koruza po 1280—1300 kron. Cene so se dvignile. Tendence čvrsta.

Cena živine. V Zagrebu so prodajali: vole prve vrste do 36 kron za kilo, druge vrste do 28, tretje vrste do 20 kron. Cene so padle.

Vrednost denarja. 1 dolar 240 kron, 1 lira 11 kron. V Curihu velja 100 naših kron 2 franka 23 centimov.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Antikvarijat, knjigarna **HINKO SEVAR**

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

Želim prodati italijanske klasike

v platno vezane, z zlato obrezo, skupaj 9 knjig (Leopardi, Monti, Petrarca, Boccaccio, Monti, Foscolo). Cene po dogovoru. Ponudbe na upravo Avtonomista.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

javlja, da bo počenši z dnem 1. novembra 1922 obrestovala pri vseh svojih podružnicah v Jugoslaviji stare in nove

vloge na knjižice s čistimi **5%** obresti. Vloge na tekočem računu

se bodo obrestovale po dogovoru najugodnejše, posebno pa vezane vloge proti eno-, tri- ali šestmesečni odpovedi.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franč. cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekočem računu od 1. januarja 1923 po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad **110 milijonov kron in nad 1,100.000 kron rezervnih skladov.** — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.

Telefon:

Pisarne št. 313.

Konfekcijska tovarna „Frande“ d. z o. z. v Ljubljani.

Telefon:

Tovarne št. 532.

Tovarna

v Stožicah pri Ljubljani.

Centralno skladišče

v Ljubljani, Emonska cesta št 5.

Vse vrste moških in deških oblačil. Uniformiranje. Prvovrstni izdelki. Konkurenčne cene.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunska ulica 1.

VILJEM TREO
ARHITEKT IN STAVBENIK
Ljubljana

prevzame vsa dela visoke stavbe, kakor adaptacije starih hiš in izvršitev novih stavb, sestavo načrtov in proračunov.

Po olnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICE V LJUBLJANI

I. Z. Z. O. Z.

sedaj poleg nunske cerkve I. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo po **5 1/2%** brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5%**.

Hranilne vloge so vezane na dobo četrt leta po **6%**, na dobo pol leta po **6 1/4%**.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 21.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/I.

Telefon št. 21.

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Glavnica skupno z rezervami nad **K 60.000.000.**

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sember, Solit, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.